

MØTEBOK

ARKIV NR.	UTVALG	SAKS- BEHANDLER	MØTE- DATO	SAK NR.
	KONTROLLUTVALGET	RA	28.11.22	38/22
Behandling av saken:				
Saksnr.:	Utvalg:		Møtedato:	
02/22	Kontrollutvalget		31.01.22	
12/22	Kontrollutvalget		28.03.22	
38/22	Kontrollutvalget		28.11.22	
	Kommunestyret			

Eierskapskontroll «Kommunens eierstyring»

Saksdokumenter:

- Rapport eierskapskontroll «Kommunens eierstyring», datert 28.10.22. **Eget vedlegg.**

Saksbakgrunn

Eierskapskontroll er hjemlet i kommunelovens § 23-4 og innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.

Oppdal kommune har organisert mye av sin virksomhet i ulike eierskap, og har utarbeidet en eierskapsmelding som ligger til grunn styringen av eierskapene. En eierskapsmelding skal etablere og sikre rutiner for systematisk, politisk og administrativ oppfølging av selskapene som Oppdal kommune har eierinteresser i.

Kontrollutvalget bestilte i sak 02/22 en eierskapskontroll av Oppdal kommune sin eierstyring hvor de ønsket å få belyst om:

- eierskapsmeldingen oppfyller de krav som stilles.
- opplæring av kommunestyret og eierrepresentanter er tilfredsstillende.
- det er lagt opp til tilfredsstillende rutiner for oppfølging av rapportering.

Undersøkelsen er avgrenset til å de organer hvor eier har en aktiv utøvelse av eierrollen, som for eksempel representantskap, generalforsamlinger o.l. Styrene i selskapene er altså ikke involvert. Når det gjelder undersøkelsen i eierorganene er dette avgrenset til de interkommunale selskapene og aksjeselskapene hvor kommunen har store eierandeler.

Vurderingskriteriene er utarbeidet ut fra kommunens eierskapsmelding.

Tidligere behandling av saken:

Sak 02/2022: Bestilling av eierskapskontroll, 31.januar 2022

Sak 12/2021: Prosjektplan for «Kommunens eierstyring», 28.mars 2022

Saksopplysninger om rapporten

Metodebruken er beskrevet i kapittel 1.3. og er forholdsvis bred. Det er dokumentasjonsinnhenting fra selskapene og kommunen, intervju med ordfører, kommunedirektør og controller, samt elektronisk spørreundersøkelse til kommunestyrets medlemmer og varamedlemmer. Svarprosenten fra kommunestyremedlemmene er på

MØTEBOK

80%, og for varamedlemmene 48%, noe som har medført at de aller fleste resultatene er basert på kommunestyremedlemmenes svar (varamedlemmenes svar er altså utelatt). Både revisor og sekretariatet vurderer grunnlaget som rapporten bygger på til å være representativt.

Eierskapskontrollen er avgrenset til selskap hvor kommunen har store eierandeler, og er:

- Vekst Oppdal Holding AS
- Oppdal Næringshus AS
- Nasjonalparken næringshage AS
- Rosenvik Holding AS
- Trøndelag brann- og redning IKS
- ReMidt IKS

Nedenfor følger de valgte problemstillingene med en sammenfatning av revisors konklusjoner under hver enkelt problemstilling.

1. *Er kommunens eierstyring i samsvar med utvalgte krav og anbefalinger?*
 - a. *Får kommunestyret og eierrepresentanter tilfredsstillende opplæring til å ivareta eierskapet?*
 - b. *Velges sentrale folkevalgte som eierrepresentanter?*
 - c. *Utøver eierrepresentantene eierstyringen i eierorganene i samsvar med delegert myndighet*
 - i. *Fastsettelse av vedtekter*
 - ii. *Valgkomite og retningslinjer for valgkomiteen*
 - iii. *Valg av styre*

Oppdal kommune har en eierskapsmelding som er i tråd med kravene i kommuneloven. En svakhet er at kommunestyret ikke har fått tilfredsstillende opplæring for å ivareta eierskapet. Det er i tråd med anbefalingene at det velges sentrale folkevalgte som eierrepresentanter. Eierrepresentantene møter i eierorganene med delegert myndighet, som er litt uklar. I noen av selskapene er det valgkomite, men ikke alle valgkomiteene har retningslinjer for arbeidet sitt. Formannskapetets rolle som valgkomite kan oppfattes som uklar og må avklares slik at det blir tydelig for kommunestyret som eier. Det dokumenteres i liten grad hva som legges til grunn for valg av styremedlemmer. Styrehonorarene ligger på et moderat nivå.

Konklusjon: Kommunens eierstyring samsvarer i hovedsak med utvalgte krav og anbefalinger

2. *Er kommunens eierstyring i samsvar med kommunens prinsipper og strategier for sine eierskap?*

Kommunens Eiermelding har få prinsipper og strategier som ikke er en del av generelle krav og anbefalinger om eierstyring. Et av kravene i eierskapsmeldingen er at styremedlemmer skal registreres i styrevervregisteret, men her er det flere som ikke er registrert. En oppføring i styrevervregisteret bidrar til åpenhet omkring politikeres og styremedlemmers ulike roller.

Konklusjon: Kommunens eierstyring samsvarer med prinsippet om å ha selskapsvise strategier, men det er manglende oppfølging av registrering i styrevervregisteret.

3. *Har kommunen system for oppfølging av sine eierskap og følges disse, herunder forutsigbare kommunikasjonsformer mellom eier og eierrepresentant?*

MØTEBOK

Kommunens system for å informere politikerne synes å være på plass. Det er uklart om innholdet i rapporteringen i forbindelse med oppdatering av eierskapsmeldingen er tilstrekkelig som oppfølging av de kravene som kommunen stiller til sine selskaper.

Konklusjon: Kommunen har et system for oppfølging av sine eierskap, men det er spørsmål om dette er tilstrekkelig.

På bakgrunn av forvaltningsrevisjonen anbefaler revisor at Oppdal kommune vurderer å:

- vedtektsfeste bruken av valgkomite i de selskapene som praktiserer valgkomite og spesielt avklare formannskapets rolle.
- lage retningslinjer for kommunens egen valgkomite og avklare dens rolle.
- gjennomgå formuleringen om delegering til eierrepresentant og oppdatere eierskapsmeldingen med henvisning til det gjeldende delegeringsreglementet. avklare eierrepresentantens myndighet nærmere.
- gi kommunestyret opplæring i eierskap.
- legitimere kommunedirektørens sekretærfunksjon knyttet til utarbeidelse og oppfølging av kommunens eierskapsmelding.
- avklare hva som ligger i kravet om eierberetning og følge opp dette.

En foreløpig rapport ble sendt på høring til ordfører i Oppdal kommune 05.10.2022. Revisor mottok høringssvar 18.10.2022 fra kommunen ved ordfører og kommunedirektør. Faktafeil er korrigert i tråd med tilbakemeldingene, data er tatt inn og vurderinger og konklusjon er utdypet på bakgrunn av høringen.

Vurdering og konklusjon:

Ut fra sekretariatets vurdering svarer eierskapskontrollen ut problemstillingene, og gir en god innsikt i hvordan kommunes eierskap utøves. Kommunen har det aller meste på plass, og rapporten kommer med noen konkrete anbefalinger som kan gjøre kommunen bedre i utøvelsen av sitt eierskap.

Det kommer frem at et av kravene i eierskapsmeldingen er at styremedlemmer skal registreres i styrevervregisteret, men at det flere som ikke er registrert. En oppføring i styrevervregisteret bidrar til åpenhet omkring politikernes og styremedlemmenes ulike roller, og bør følges opp. Dette er ikke fulgt opp med en anbefaling, men kontrollutvalget bør vurdere om dette skal tas inn som et punkt i anbefalingene. Utover dette anbefaler sekretariatet at kontrollutvalget tar rapporten til orientering og sender den til kommunestyret for behandling.

Sekretariatets forslag til innstilling:

Kontrollutvalget tar rapporten om kommunens eierstyring til orientering, og legger frem følgende innstilling for kommunestyret:

1. Kommunestyret tar rapporten om kommunens eierstyring til orientering.
2. Kommunestyret ber kommunedirektøren om å legge til rette for at:
 - a. Bruken av valgkomite i de selskapene som praktiserer valgkomite vedtektsfestes, og at formannskapets rolle avklares.
 - b. Det utarbeides retningslinjer for kommunens egen valgkomite, og at rollen avklares.
 - c. Formuleringen om delegering til eierrepresentant gjennomgås, og at eierskapsmeldingen med henvisning til det gjeldende delegeringsreglement oppdateres.
 - d. Eierrepresentantens myndighet avklares nærmere.

MØTEBOK

- e. Kommunestyret gis opplæring i eierskap.
- f. Kommunedirektørens sekretærfunksjon knyttet til utarbeidelse og oppfølging av kommunens eierskapsmelding legitimeres.
- g. Det avklares hva som ligger i kravet om eierberetning og oppfølgingen av dette.

Kontrollutvalget ber kommunedirektøren om en redegjørelse for hvordan anbefalingene er fulgt opp innen 1.mai 2023.

Behandling:

Kontrollutvalgets innstilling:

Kommunestyrets vedtak: